

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-4216876
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

29 Temmuz 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

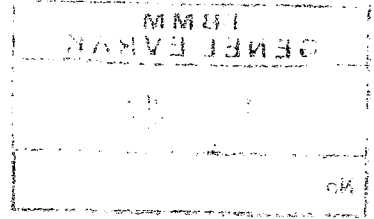
Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 6 Sayfa)
- Cevap Yazısı (81 Adet, 124 Sayfa)

7165428
GK: 181

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN NECİP NASIR'IN
TBMM 7/65428 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULARI VE CEVAPLARI**

SORULAR:

İzmir körfez kirliliği ve alt yapı yetersizliği sebebiyle yıllardır kokmakta ve güzel İzmir'imize değer kaybettirdiği gibi, sevgili İzmirli hemşerilerimizin hayat standardını kötüleştirmekte ve sağlığını tehdit etmektedir. İzmir'deki kokunun sebebi Altyapı yetersizliği ve bundan kaynaklı körfezin kirliliğidir. Bir şehirde Atık suların fen ve sanat kaidelerine uygun olarak toplanıp uygun teknolojilerle arıtılmasının sağlanması, Atık su arıtma tesislerinin yapılması, Yağmur sularının atık sudan ayrı bir şekilde tesis edilerek alt yapının yapılması belediyelerin asli görevidir, İzmir'de vatandaşa karşı bu hizmetleri yapmakla sorumlu İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İZSU Genel Müdürlüğüdür. Büyük şehirler içinde en pahalı suyu kullanan İzmirli Vatandaşlarımızdan topladığı paralar ile İzmir Büyükşehir Belediyesi asli görevi olan bu yatırımları yapmayıp, yıllardır yapıyoruz söylemleri ile vatandaşı oyalamaktadır. İzmir Büyükşehir Belediyesi Algı ile İzmir de iş yapıyormuş gibi gözükerek günü kurtarmaya yönelik önceliği olmayan farklı faaliyetler yapmakta ve bu işler içinde yüksek bedeller ödediği bilinmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) İzmir Büyükşehir Belediyesi Yirmi Beş Yıldır yapmadığı bu asli hizmetlerini ne zaman yapacaktır?
- 2) Körfezdeki kirlilik ne zaman temizlenecektir ?
- 3) İzmir'in Pis kokması sorunu ne zaman giderilecektir ?
- 4) Büyük şehirler içinde en pahalı suyu kullanan İzmirlilerin ödediği paralar, yatırım ve işletmelere harcanacağı yerde bu paralar nereye harcanmaktadır ?

CEVAPLAR:

-İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığınca;

1- Küresel ısınmaya bağlı olarak gelişen ani sıcaklık ve yağış rejimlerinde meydana gelen değişiklikler neticesinde; İzmir İli gibi birçok bölgenin mevcutta iyileştirilmekte olunan problemlere ilave olarak ekstrem durumlar ile karşı karşıya kaldığı, İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi (İZSU) Genel Müdürlüğünün 1987 yılında içme suyu, kanalizasyon, yağmursuyu gibi altyapı faaliyetlerini bir arada yürütmek üzere 2560 sayılı İSKİ Kanunu kapsamında kurulduğu, 5216 ve 6360 sayılı Kanun kapsamında da sorumluluk sahasının genişlemesine müteakip, yeni yerleşimler için de altyapı çalışmalarını sürdürdüğü,

İZSU Genel Müdürlüğünce 1990'lı yıllardan beri İzmir İlinde gerçekleştirilen atık su yatırımlarının 2000'li yıllardan itibaren, büyük atılımlara dönüştüğü, özellikle Büyük Kanal Projesinin 1984 yılında ana kolektörünün inşaatına başlandığı, 2000 yılında işlerlik kazanan 604.800 m³/gün kapasitesiyle Türkiye'nin en büyük ileri biyolojik prosese sahip Çiğli Atık Su Arıtma Tesisinin devreye alınmasıyla ivme kazandığı, ilaveten 2002 yılında Güzelbahçe ilçesinde 21.600 m³/gün kapasiteli Güneybatı Atık Su Arıtma Tesisi işletmeye alındığı, Ülkemizde atık su arıtımına ilişkin istatistiklerin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından toplandığı, çevre istatistikleri adı altında iki yılda bir kez yayımlandığı,

TÜİK tarafından son olarak 2020 yılına ait istatistiklerin (2021 Aralık ayında) yayımlandığı, 2020 belediye atık su arıtma tesisleri istatistiklerine göre, 1.389 belediyenin hizmet verdiği 2020 yılında, ülkemizde oluşan ve kanalizasyon şebekesi ile uzaklaştırılan atık suyun 4,36 milyar m³ olduğu ve İZSU Genel Müdürlüğü tarafından 2020 yılında 22 tanesinin Avrupa Birliği Standartlarında arıtım yapan ileri biyolojik, 39 tanesinin biyolojik ve 6 tanesinin doğal arıtma olmak üzere, toplam 67 arıtma tesisi ile atık su arıtma hizmeti verildiği ve İzmir'de atık su arıtım hizmetlerinden yararlanan nüfusun kent nüfusuna oranının % 98,6' ya ulaştığı,

TÜİK 2020 yılı istatistik verilerine göre, Ülkemizde arıtılan 4,36 milyar m³ atık suyun % 21,6'lık bölümünün fiziksel arıtma, % 27,2'lik bölümünün biyolojik arıtma ve % 0,3' lük bölümünün doğal arıtma yöntemleri ile arıtıldığı, Avrupa Birliği Standartlarında arıtılan atık su oranının ise % 50,9 olarak gerçekleştiği, 2020 yılında İZSU atık su arıtma tesislerinde arıtılan 276,3 milyon m³ atık suyun % 97,2'sinin Avrupa Birliği Standartlarında arıtım yapan ileri biyolojik atık su arıtma tesislerinde arıtılarak, Avrupa Birliği Standartlarında arıtılan atık su oranı ile İzmir'in en büyük 5 büyükşehir arasında ilk sırada yer 2020 yılında Avrupa Birliği Standartlarında atık su arıtımının İstanbul'da aldığı, % 39,1, Ankara'da % 18,8, Bursa'da % 96,2 ve Antalya'da % 40,4 oranında gerçekleştiği, 2020 yılı sayımına göre nüfusu 4.394.694'e ulaşan (Ülke nüfusunun % 5,25'i) İzmir'de, Türkiye genelinde Avrupa Birliği Standartlarında arıtılan atık suyun % 12,2'sinin arıtıldığı, İzmir'de Türkiye ortalamasının 2,3 kat üzerinde Avrupa Birliği Standartlarında atık su arıtımı gerçekleştirildiği,

İzmir Büyükşehir Belediyesi sorumluluk sahasında yer alan İzmir iç ve orta körfeze 33 adet ana dere yatağıyla yağış miktarına bağlı olarak değişen debi ve kirlilikte yağmursuyu taşıdığı, ilaveten İzmir dış körfez bölgesinden dökülen Gediz Nehri, Kütahya, Uşak ve Manisa illerinden arıtılmış/arıtılmamış atık sularla birlikte tarımsal alanlardan ve drenaj sularının da İzmir Körfezine ulaştığı, İzmir Körfezinin kirlilikten korunması amacıyla pek çok çalışma yapıldığı, altyapı çalışmalarının İzmir Büyükşehir Belediyesi metropol alan sınırları dahilinde bulunan 11 ilçede (Balçova, Bayraklı, Bornova, Buca Çiğli, Gaziemir, Güzelbahçe, Narlıdere, Konak, Karabağlar ve Karşıyaka) mevcut altyapı sisteminin durumunun belirlenmesi ve iyileştirilmesine yönelik çözümler üretilmesi amacıyla çalışması 2020 yılında tamamlanan "İzmir İli Metropol Alanı Atık Su-Yağmursuyu ve Dereler Master Planı" kapsamında ele alındığı,

Mastır planının mevcut alt yapı sistemini irdeleyerek geleceğe yönelik yapılması gerekli planlama, projelendirme ve yatırımların doğru, güvenilir, ekonomik, çevre koşullarına uygun ve verimli yönlendirilmesi amacıyla hazırlandığı, atık su çalışmalarında ana toplayıcı niteliğindeki tali kolektörler ve mevcut büyük kanal sisteminde kapasite tahkikleri yapılarak 35 yıllık projeksiyon ile (2019-2054 yılları arası) yeni atık su toplayıcı hatların yapımı için ön (avan) projeler hazırlatıldığı, ayrıca yapılan tahkiklerin saha çalışmalarıyla desteklenmesi amacıyla önemli bacalarda hidrolik ve kimyasal parametrelere esas ölçüm çalışmalarının gerçekleştirildiği, yağmursuyu çalışmalarında ise mevcut hat tahkikleri yapılarak güncel yağış verileri doğrultusunda mevcut sisteme ilave olarak ana arter yağmur suyu toplayıcı hatların yapımı için ön (avan) projeler hazırlatıldığı, mastır planının tamamlanmasına müteakip ön projeler doğrultusunda yoğun yerleşimin bulunduğu metropol alanın 5 ana havzaya ayrılarak hızlıca etüt-planlama, uygulama projeleri hazırlanması ve yapım çalışmalarının sürdürüldüğü,

Yatırım yönüyle Metropol alanda Konak, Bornova, Buca, Karabağlar, Bayraklı ve Çiğli ilçelerinde yaklaşık 92 km, Kemalpaşa, Bayındır, Menderes ve Urla İlçelerinde yaklaşık 22,5 km yağmursuyu ve atık su ayrıştırma inşaatının devam ettiği, Proje çalışmaları tamamlanan yağmursuyu ve atıksu ayrıştırma işleri yönüyle Konak ilçesi Çınarlı bölgesinde 78 hektar büyüklüğündeki yağış havzasına sahip alanda yağmur suları ve atık suların ayrıştırılması amacıyla toplamda 7,5 km uzunluğunda yağmursuyu kanalları ile gelecekteki muhtemel nüfus artışlarına uygun kapasitede 12 km uzunluğunda atık su toplayıcı ve şebeke projelerinin tamamlandığı, Karşıyaka ilçesi Mavişehir bölgesinde 120 hektar büyüklüğündeki yağış havzasına sahip alanda yağmur suları ve atık suların ayrıştırılması amacıyla toplamda 5 km uzunluğunda yağmursuyu kanalları ile gelecekteki muhtemel nüfus artışlarına uygun kapasitede 1 km uzunluğunda atık su toplayıcı hat ile 1 adet terfi merkezi projelerinin tamamlandığı,

Konak ve Karabağlar İlçesi 650 hektar büyüklüğündeki Poligon havzasında yağmur suları ve atık suların ayrıştırılması amacıyla toplamda 120 km uzunluğunda yağmursuyu kanalları ile gelecekteki muhtemel nüfus artışlarına uygun kapasitede 130 km uzunluğunda atık su toplayıcı hat ile 2 adet terfi merkezi ve 2 adet yağmursuyu geciktirme deposu projelerinin tamamlandığı, Konak ve Karabağlar İlçesi 500 hektar büyüklüğündeki Karataş havzasında yağmur suları ve atık suların ayrıştırılması amacıyla toplamda 100 km uzunluğunda yağmursuyu kanalları ile gelecekteki muhtemel nüfus artışlarına uygun kapasitede 95 km uzunluğunda atık su toplayıcı hat ile 2 adet terfi merkezi ve 3 adet yağmursuyu geciktirme deposu projelerinin tamamlandığı,

Proje çalışmalarına başlanacak yağmur suyu ve atık su ayrıştırma işleri yönüyle Bornova ve Bayraklı İlçeleri 8500 hektar büyüklüğündeki yağış havzasına sahip alanda yağmur suları ve atık suların ayrıştırılması amacıyla toplamda 200 km uzunluğunda yağmur suyu kanalları ile gelecekteki muhtemel nüfus artışlarına uygun kapasitede 120 km uzunluğunda atık su toplayıcı hat ile 2 adet terfi merkezi ve 4 adet yağmursuyu geciktirme deposuna ait uygulama projesi hazırlanması için etüt çalışmalarının tamamlandığı, proje ihalesine yönelik çalışmaların devam ettiği, Çiğli, Karşıyaka ve Bayraklı ilçeleri 6750 hektar büyüklüğündeki yağış havzasına sahip alanda yağmur suları ve atık suların ayrıştırılması amacıyla toplamda 200 km uzunluğunda yağmursuyu kanalları ile gelecekteki muhtemel nüfus artışlarına uygun kapasitede 75 km uzunluğunda atık su toplayıcı hat ile 8 adet terfi merkezi ve 5 adet yağmursuyu geciktirme deposuna ait uygulama projesi hazırlanması için etüt çalışmalarının tamamlandığı, proje ihalesine yönelik çalışmaların devam ettiği, Güzelbahçe İlçesi 2300 hektar büyüklüğündeki yağış havzasına sahip alanda yağmur suları ve atık suların ayrıştırılması amacıyla toplamda 30 km uzunluğunda yağmur suyu kanalları ile gelecekteki muhtemel nüfus artışlarına uygun kapasitede 60 km uzunluğunda atık su toplayıcı hat ile 1 adet terfi merkezi ve 2 adet yağmursuyu geciktirme deposuna ait uygulama projesi hazırlanması için etüt çalışmalarının tamamlandığı, proje ihalesine yönelik çalışmaların devam ettiği, Master plan sonucu oluşturulan önerilerin hayata geçirilmesi için temel altlık oluşturması amacıyla kısa, orta, uzun vadeli yatırım planlamaları bulunduğu, bu doğrultuda dinamik olarak gerçekleştirilen altyapı hizmetlerinin de dikkate alınarak çalışmalara yön verildiği, yağmursuyu ayrıştırma işleri dışında son üç yılda; içme suyu imalatları 452,6 km, atık su imalatları 352,7 km, dere ıslah imalatları 12,5 km, korkuluk imalatları 28,3 km, içme suyu arıtma tesisleri 2 adet, atık su arıtma tesisleri 2 adet, paket atık su arıtma tesisleri 3 adet, sondaj kuyuları 149 adet tamamlandığı, ayrıca içme suyu imalatları 851,5 km, atık su imalatları 123 km, dere ıslah imalatları 7 km, içme suyu arıtma tesisleri 2 adet, atık su arıtma tesisleri 4 adet, paket atık su arıtma tesisleri 2 adet imalat çalışmalarının devam ettiği,

2- İZSU Genel Müdürlüğü tarafından Körfezin sığlaşması ile mücadele edilmesi amacıyla dere ağızlarına ulaşan teressubatin alınması amacıyla ilgili bakanlıklardan izin süreçlerinin yürütüldüğü, izin süreçlerinin tamamlanmasına müteakip bölgelerin taşkına karşı korunması, körfezin ekolojik değerinin yükseltilmesi ve körfezin sığlaşması ile mücadele edilmesi amacıyla tarama faaliyetlerinin tesis edildiği,

Bu bağlamda yakın dönemde 2016-2017 yıllarında Meles-Arap-Manda derelerinin döküldüğü Meles Deltasında 265.000 m³ tarama faaliyeti gerçekleştirildiği, 2021 yılında ise Bornova, Bostanlı, Peynircioğlu dereleri için 4 yıllık süre kapsamında 995.000 m³ tarama izni alındığı, çalışmaların 2022 Şubat ayında Bornova Deresinden başlatıldığı, 2022 Haziran itibarıyla Bornova Deresinden yaklaşık 120 bin m³ teressubat çıkartıldığı, çalışmaların halen devam ettiği,

3- İzmir ili genelinde yağmursuyu ve atık suların ayrıştırılmasına yönelik çalışmaların İZSU Genel Müdürlüğü stratejik planları çerçevesinde yürütüldüğü, ilave olarak 2022 yılı içerisinde gerek İZSU Genel Müdürlüğü personeli gerekse İZSU Genel Müdürlüğünce yürütülen ihaleli işler kapsamında İzmir İli merkez İlçelerinde 825.605,74 metre kanal temizliği ve görüntülenmesi, 158.771 adet tekli ızgara temizliği, 52.895 adet tekli ızgara bağlantı kolu temizliği, 132.466,40 metre sıra ızgara temizliği ve 5.571,86 metre galeri mecra hatlarının temizliğinin yapıldığı, kokunun geldiği iddia edilen bölgelerde düzenli olarak kanal hatları, yağmursuyu hatları ve galeri mecra hatları temizleme çalışmalarının yapıldığı,

4- İzmir'in Büyükşehir Belediyesi statüsünde olan şehirler içinde en pahalı suyun satıldığı şehir olmadığı, faturalarda yer alan ve doğrudan ilçe belediyelerine aktarılan "katı atık bertaraf" bedelinin bu yanılgıya neden olduğu, İZSU Genel Müdürlüğünü bütçesel anlamda zorlayan ve özellikle 2022 yılında zirve yapan maliyet artışları nedeniyle su satış fiyatının artırıldığı, suyun üretim maliyetinin çok daha fazla arttığı, Mayıs ayı sonu gerçekleşme verileri dikkate alındığında 1 m³ suyun üretim maliyetinin 15,90 TL'ye ulaştığı, aynı dönemde ise 1. kademe su satış fiyatının 5 aylık ortalamasının 9,40 TL olduğunun görüldüğü, yine de kurum imkânlarını zorlayarak yatırımlara ve hizmetlere devam edildiği ve 2021 yılının faaliyet raporunda bunlara ayrıntısıyla yer verildiği, bu faaliyetlerden ana yatırım kalemleri özetlenecek olursa 246 km yeni içme suyu hattı yapıldığı ve 380 km içme suyu hattı yenilendiği, ayrıca 526 km yeni içme suyu hattının da projelendirildiği, 127 km yeni atık su hattı yapıldığı ve 170 km içme suyu hattı yenilendiği, ayrıca 115 km yeni atık su hattının da projelendirildiği, 52 km yeni içme suyu hattı yapıldığı ve 19,5 km yağmur suyu hattı yenilendiği, ayrıca 555 km yeni yağmur suyu hattının da projelendirildiği, 80 adet sondaj kuyusu imalatı gerçekleştirildiği, dere temizlik ve ıslah çalışmaları kapsamında, 916 km uzunluğunda dere yatağı bakımı yapıp temizlendiği ve 470 bin ton atık malzemenin bu dere yataklarından temizlendiği, ayrıca 11 km uzunluğunda dere ıslah ve korkuluk imalatı çalışmasının yürütüldüğü,

İZSU Genel Müdürlüğünün yıllardır yürüttüğü yatırımlar sayesinde TÜİK verilerine göre atık sularının % 98'ini AB standartlarında arıtarak İzmir'i bu alanda Türkiye'nin lider şehri konumuna erdirdiği, yine 25 yıl önce % 64 olan su kayıp-kaçak oranının yapılan yatırımlar sayesinde % 26'nın altına indirildiği, büyükşehir belediyelerinin kayıp-kaçak oranı ortalamasının % 38 olduğu düşünüldüğünde yapılan yatırımların ne ölçüde fayda sağladığının da ortaya çıkacağı,

Belirtilmiştir.